

Koiran rokotukset ja loishäädöt

Useimmat taudit, joita vastaan koira rokotetaan, ovat virusten aiheuttamia. Virustauteihin ei ole tehoavaa lääkitystä, ja siksi ainoa tehokas suojautumiskeino on ennaltaehkäistä sairastuminen rokottamalla koira.

Vain terve koira rokotetaan, koska sairas koira ei pysty tehokkaaseen vasta-ainetuotantoon ja sairaana rokotetuilla koirilla esiintyy enemmän rokotuksen haittavaikutuksia. Ennen rokotuksia on syytä huolehtia loishäätölääkityksen antamisesta, sillä loistartunta voi myös heikentää vasta-ainetuotantoa.

Koirilla voi esiintyä rokotuksen jälkeen yliherkkyysoireita, mm. arkuutta rokotuskohdassa, alakuloisuutta, väsymystä, kuumeilua, silmäluomien turvotusta, ripulia, oksentelua jne. Yliherkkyysoireiden aiheuttamat sivuoireet ilmenevät yleensä pian rokotuksen jälkeen. Jos oireita ilmenee, on syytä ottaa yhteys eläinlääkäriin. Toisinaan voi esiintyä sivuoireita vielä useiden päivien kuluttua rokotuksesta, esim ihottumaa, kutinaa, kuumeilua. Tällöin oireet ovat usein lieviä eivätkä vaadi eläinlääkärin hoitoa jos koira muuten hyvävointinen. Rokotuskohtaan saattaa nousta pieni harmiton patti, joka häviää ajan kuluessa.

Ensimmäisen rokotuskerran jälkeen koira muodostaa vasta-aineita hitaasti: kestää noin 2-3 viikkoa ennenkuin rokotus on tehokkaimmillaan. Riittävä suoja saavutetaan vasta uusintarokotuksen jälkeen, jolloin vasta-aineiden määrä nousee nopeammin.

Pennulla, joka rokotetaan ennen 3 kuukauden ikää, emältä saadut vasta-aineet häiritsevät oman rokotussuojan muodostumista. Sen vuoksi on tärkeää antaa rokotteet rokotusohjelman mukaan myös 3 kuukauden iän jälkeen. Ennen 3 kuukauden ikää annetuilla rokotteilla on kuitenkin merkitystä varhaisiän tartunnoilta suojaamisessa. Pentu on kaikkein suojattomin mahdollisia taudinaiheuttajia vastaan noin 3 kuukauden ikäisenä.

Suomessa tulisi noudattaa yleiseurooppalaista rokotusohjelmaa, koska ihmisten ja eläinten runsaan matkustelun takia taudinaiheuttajat ovat käytännössä vähitellen samat Suomessa ja muualla maailmassa. Jos koiran kanssa matkustetaan ulkomaille, tulee kyseisen maan lähetystöstä tai edustustosta selvittää maan rokotusmääräykset ja muut mahdolliset tuontivaatimukset. Eläinlääkäri ei näistä kaikista voi olla perillä, koska vaatimukset vaihtelevat suuresti maakohtaisesti eikä tietoa määräyksien muuttumisesta ei tule eläinlääkäreille. Myös ulkomaisissa näyttelyissä voi olla Suomen käytännöistä poikkeavat rokotusmääräykset, nämä tulee selvittää mikäli käyttää koira ulkomaille näyttelyissä tai kilpailuissa.

Suomessa koirat rokotetaan rabiasta, penikkatauti, parvovirusripulia, tarttuvaa maksatulehdusta sekä mahdollisesti kennelyskää vastaan. Ulkomaille matkustettaessa voi lisäksi olla tarpeen rokottaa koira leptospiroosia vastaan. Alussa rokotusohjelma on suhteellisen tiheä, mutta vuoden iässä annettujen tehosteiden jälkeen rabiesrokotus annetaan 2 vuoden välein, kennelyskä- ja leptospiroosirokotus vuosittain. Nykyisillä rokotteilla penikkatauti-, parvo- ja tarttuva maksatulehdusrokotus on voimassa 3 vuotta vuoden ikäisenä annetun tehosteen jälkeen. Näyttely- ja kilpailusäännöt sekä useimmat tuontisäännöt edellyttävät kuitenkin edelleen rokotuksen tehostamista 2 vuoden välein. Luolametsästyksessä käytettäville koirille rabiesrokotus annetaan vuoden välein. Rokotuskäynnillä eläinlääkäri tekee myös terveystarkastuksen.

Lähetämme asiakkaillemme rokotuskutsukortin rokotusten mennessä vanhaksi.

Koiran täydellinen rokotusohjelma on seuraava:

3 kk: penikkatauti, parvo, tarttuva maksatulehdus ja kennelyskä

4 kk: penikkatauti, parvo, tarttuva maksatulehdus ja kennelyskä

5 kk: rabies

1v: penikkatauti, parvo, tarttuva maksatulehdus, kennelyskä ja rabies

sen jälkeen penikkatauti, parvo ja tarttuva maksatulehdus 2-3 v välein, kennelyskä 1 v ja rabies l. raivotauti 2 v välein

leptospiroosirokotus *) annetaan ensimmäisellä rokotuskerralla 2 kertaa 2-4 vko välein, sen jälkeen rokotus uusitaan 1 vuoden välein

**) Leptospiroosi: bakteerin aiheuttama munuaistulehdus. Runsaasti etenkin Venäjällä ja Virossa.*

Loishäädöt

Sisäloisia tavataan eniten pennuilla ja nuorilla koirilla, mutta niitä esiintyy kaikenikäisillä koirilla. Yleisin sisäloisista on suolinkainen. Se kuuluu pyörömatojen ryhmään, jonka muita jäseniä ovat mm. hakamato ja piiskamato. Pyörömadot ovat nimensä mukaisesti poikkileikkaukseltaan pyöreitä, "lankamaisia" tai "spagettimaisia" matoja. Suolinkaistartunnan pentu saa usein jo tiineyden aikana emästään istukan kautta. Suolinkainen on nk. kiertävä loinen. Sen toukat vaeltavat suolistossa verenkierron välityksellä maksaan ja keuhkoihin. Koiran yskiessä toukat nousevat keuhkoista nieluun ja niellessä palaavat mahalaukun kautta suolistoon. Loisten munat voi nähdä vain mikroskoopilla ja vaikka eläin saattaa näyttää oireettomalta, sillä voi olla matoja. Yleensäkin loistartunnasta johtuvat oireet ovat epämääräisiä: ruokahaluttomuutta, oksentelua, yskää, turkin kiillottomuutta ja karvanlähtöä, joskus ripulia ja laihtumista. Suuri osa loistartunnoista on täysin oireettomia.

Koirilla tavataan myös heisimatoja. Heisimadot ovat muodoltaan nauhamaisia kuin kanttinauha. Heisimadot ovat jaokkeisia. Heisimadon takaosasta irtoaa munia sisältäviä jaokkeita. Jaokkeet ovat kurkunsiemenen näköisiä ja pystyvät liikkumaan hieman.

Tuontikoirien mukana Suomeen on tullut myös piiska- ja hakamatoja sekä suolistoalkueläimistä mm. Giardiaa. Loistartuntaepäilyn yhteydessä eläinlääkäri voi tutkia loisten ja niiden munien esiintymisen ulosteessa ja määrätä käytettävän lääkityksen.

Loisten häätämiseksi tulee aikuiselle koiralle antaa matolääkitys noin 2 kertaa vuodessa, pennuille annetaan matolääkitys noin kerran kuussa aina puolivuotiaaksi saakka. Matolääkitys on hyvä antaa aina ennen rokotuksia.

Rutiinikäyttöön suositeltavia valmisteita koirille ovat mm. Axilur, Drontal comp, Flubenol ja Lopatol, jotka tehoavat useimpiin pyörömatoihin sekä osaan heisimadoista. Pyörömatojen häätöön tarkoitettu valmiste on Canex. Heisimatoihin tehoava lääke on Droncit, jota leveän heisimadon eli lapamadon häätämiseen tarvitaan kahdeksankertainen annos normaaliannokseen verrattuna.

Jos edellisestä matokuurista on kulunut yli puoli vuotta, uusintakuuri on paikallaan noin 2 viikon kuluttua.

Artikkelin kirjoittaja: [Anna Valtonen, ELL](#)